

ในปัจจุบันนี้สื่อมวลชนต่าง ๆ อันได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นคน ใดกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนเราไม่มากนัก ในจำนวนสื่อเหล่านี้ วิทยุกระจายเสียงสามารถทำให้ประชาชนได้ยินเสียงพูด เสียงดนตรี หรือเสียงอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันใดพร้อมกันเป็นจำนวนมากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ส่วนหนังสือพิมพ์ไปถึงประชาชนใดๆ และค่อนข้างจะหายเรื่องราว ถ้าบุคคลที่ไม่รู้หนังสือ หนังสือพิมพ์ ก็จะไม่เป็นประโยชน์อะไร ส่วนวิทยุกระจายเสียงแม้หนังสือไม่ออกก็สามารถฟังวิทยุกระจายเสียงได้ ในขณะนี้หนังสือพิมพ์เสียเปรียบมาก

วิทยุกระจายเสียงเมื่อเปรียบเทียบกับโทรทัศน์ในขณะนี้สถานีโทรทัศน์มีน้อยกว่าสถานีวิทยุหลายสิบเท่า อาณาบริเวณการกระจายเสียงและการแพร่ภาพของโทรทัศน์มีขอบเขตจำกัดและในสถานที่ที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ก็ไม่สามารถจะรับได้ ส่วนวิทยุมีอาณาบริเวณการกระจายเสียงกว้างขวางมาก ไปถึงผู้ซึ่งใคร่จะรับ และไปถึงได้ทุกหนทุกแห่งแม้ในที่ทุรกันดาร ซึ่งการไฟฟ้ายังเข้าไปไม่ถึงเราก็อาจได้ยินเสียงวิทยุ เครื่องรับซึ่งวิทยุมีหลายขนาด ตั้งแต่ขนาดใหญ่ไปจนถึงขนาดเล็กแทบทุกบ้านจะมีวิทยุ แม้แต่ผู้ที่ไม่มีรายได้น้อยบางคนยังสามารถมีวิทยุไว้รับฟัง

รายการวิทยุที่ทางสถานีจัดเสนอนั้น " ผู้ซึ่งได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ รับความซาบซึ้งและมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนั้นวิทยุ ยังให้สิ่งเหล่านี้แก่โรงเรียนอีกด้วย" ¹ วิทยุนอกจากจะเป็นสื่อมวลชนอันมีอิทธิพลต่อผู้รับฟังทั่ว ๆ ไปแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือในการสอนในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี วิทยุมีอิทธิพลทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา รสนิยม ความคิดเห็นและความเชื่อถือ

¹ James S. Kinder. Audio-visual materials and techniques.

2 nd.ed. New York: American Book Company, 1959. P.277.

ทุกวันนี้วิทยุกระจายเสียงมีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนยิ่งกว่าสื่อมวลชนอื่น เพราะส่งไปไต่ไกลที่สุด และสามารถเข้าถึงคนได้เป็นจำนวนมากที่สุด ทุกเพศทุกวัยรวมทั้งผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก ไม่เลือก เวลาสถานที่ทั้งในเมืองชนบท หุบเขา ป่าเขาและทุกหนทุกแห่ง การรับฟังวิทยุ เสียค่าใช้จ่าย น้อยเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ

"วิทยุให้ประโยชน์ในทางส่งเสริมความรู้ในข่าวสาร เหตุการณ์ ศิลป วัฒนธรรม วัฒนธรรม ตลอดจน ความรู้ภาษาชนิกซึ่งประชาชนทั่วไปสนใจ"¹ นอกจากนี้วิทยุยังให้ประโยชน์โดยตรงกับนักเรียนที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่มีการส่งกระจายเสียงวิชาต่าง ๆ โดยวิทยุโรงเรียนตรงไปยังห้องเรียนเพื่อให้เป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งของครู

วิทยุทำให้ประชาชนมีความรู้ทันสมัย ทันต่อความก้าวหน้าของโลก ทั้งในด้าน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ มนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยุยังช่วยก่อให้เกิดสันติภาพของมวลมนุษยชาติ นอกจากนี้ยังช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นทำให้การ เรียนการสอนกว้างขวางขึ้นนอกเหนือไปจากตำราเรียนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนเราตลอดแทบทั้งวัน วิทยุกระจายเสียงนับว่ามีบทบาทสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง เพราะ เป็นสื่อที่อยู่ใกล้ชิดและเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าสิ่งอื่นใด สามารถติดตามผู้ฟังได้ทุกหนทุกแห่ง วิทยุใช้แต่หูฟังไม่ต้องอ่าน ราคาไม่แพง เปิดฟังได้ตลอดเวลา "วิทยุเป็นสื่อที่ข้ามพรมแดนทางสัมผัสเพียงทางเดียว คือ ทางหูไม่เหมือนภาพยนตร์

¹ศึกษาธิการ, กระทรวง, กองเผยแพร่การศึกษา. วิทยุโรงเรียนหลักการและวิธีสอน. พระนคร: มงคลการพิมพ์, 2501. หน้า 8.

หรือโทรทัศน์ที่ให้การสัมผัสทั้ง 2 ทาง คือทางหู ทางตา พร้อมกันไป¹ แต่วิทยุก็เป็นแหล่ง
ที่ข่าวสารที่รวดเร็วทันกับสถานการณ์และเหตุการณ์ให้ความรู้ สารคดี วัฒนธรรมและกีฬารวม
ศาสนา และการบันเทิงต่าง ๆ นอกจากเพิ่มพูนความรู้ยังให้ความสนุกสนานรื่นเริง และช่วย
ผ่อนคลายอารมณ์ของมนุษย์ได้อย่างดี

ในปัจจุบันสถานีวิทยุมีเป็นจำนวนมากขึ้นจากการสำรวจของ กองช่าง และทะเบียน
วิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ เมื่อ พฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2510 มีสถานีวิทยุทั้งหมดทั่ว
ประเทศ 105 สถานี² เป็นสถานีที่อยู่ในจังหวัดพระนคร 41 สถานี นอกจากนี้เป็นสถานีที่อยู่ใน
ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในจำนวนสถานีวิทยุทั้งหมดสถานีวิทยุของทหารบกมีมากที่สุด
นอกนั้นเป็นสถานีวิทยุของทหารเรือ ตำรวจ ทหารอากาศ และสถานีวิทยุ ของส่วนราชการ
อื่น ๆ

เนื่องจากสถานี วิทยุมีเป็นจำนวนมากอิทธิพลของวิทยุจึงมีอยู่ถึงระดับที่เจ็ดจนถึงผู้ใหญ
ตลอดจนผู้หัดอ่านหนังสือไม่ออก ในต่างประเทศได้มีการสำรวจจำนวนเครื่องรับวิทยุ และ
สำรวจการรับฟังรายการวิทยุมานานแล้ว ในประเทศไทยขณะนี้ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี กำลังดำเนินการสำรวจรายละเอียดของการรับฟังรายการวิทยุของ
ประชาชนทั้งในค่านิยมของรายการและสถานี เวลาของการรับฟังและอื่น ๆ เมื่อผลการ
สำรวจเสร็จสิ้นเราก็จะได้ทราบรายละเอียดของการรับฟังวิทยุของประชาชนทั่วประเทศ
ข้อมูลดังกล่าวจะมีประโยชน์สำหรับรัฐบาลในการวางแผนการใช้วิทยุ เพื่อให้การศึกษาและ
ความรู้แก่ประชากรของประเทศนอกเหนือไปจากการไฟการศึกษาในโรงเรียน

¹ Edgar Dale, Audio-visual method in teaching. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1962. P.278.

² รายงานความถี่และกำลังส่งของสถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย สำรวจเมื่อ
พฤศจิกายน-ธันวาคม 2510 โดยกองช่างและทะเบียนวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์

ในด้านการสำรวจจำนวนเครื่องรับวิทยุ ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจ
จำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุ ผลการสำรวจจำนวนเครื่องรับในเขตเทศบาลและนอก
เขตเทศบาลเท่าที่สำรวจได้มีดังนี้

ในเขตเทศบาล พระนคร-ธนบุรี จำนวนครัวเรือนที่สำรวจ 270,115 จำนวน
ครัวเรือนที่มีเครื่องรับ 210,845 คิดเป็น 78.05 เปอร์เซ็นต์ของครัวเรือนที่มีเครื่องรับ

นอกเขตเทศบาล พระนคร-ธนบุรี จำนวนครัวเรือนที่สำรวจ 70,054 จำนวน
ครัวเรือนที่มีเครื่องรับ 48,617 คิดเป็น 69.40 เปอร์เซ็นต์ ของครัวเรือนที่มีเครื่องรับ¹
จากการสำรวจอาจกล่าวได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุรับฟัง เป็นจำนวนมาก

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของวิทยุกระจายเสียงจึงได้ทำการ
สำรวจทั่วประเทศเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การศึกษาทั่วไป ส่วนการ
จัดการของสถานีวิทยุในปัจจุบันนี้บางสถานียังมีความบกพร่องทั้งในด้านการจัดการและ
ในด้านเทคนิค การจัดการต่าง ๆ ยังไม่มีคุณภาพ สถานีส่วนมากที่ดำเนินรายการอยู่
เป็นประจำยังไม่มีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการจัดเสนอรายการประเภทต่าง ๆ
ให้เป็นที่ไปตามลักษณะที่ดีและถูกต้องตามมาตรฐาน รายการสำหรับผู้ฟังทุกรายการ ควรคำนึง
ถึงคุณภาพเป็นใหญ่ มิใช่แต่จะจัดให้เวลาหมดไปเท่านั้น

รายการวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันมีรายการข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ
บทความ สารคดี เรื่องน่ารู้ รายการบันเทิงมักจะเป็นละคร เรื่องยาวกระจายเสียงติดต่อกัน
ทุก ๆ วัน นอกจากนี้รายการดนตรีซึ่งมักเป็นการ เปิดแผ่นเสียงเพลงต่าง ๆ รายการโฆษณา
สินคามีเป็นประจำวันและค่อนข้างมาก นอกจากนี้มีรายการเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น การอภิปราย
หายปัญญา เป็นต้น รายการเหล่านี้ส่วนมากจัดให้ด้นผู้ฟังทั่ว ๆ ไปรายการที่จัดให้เด็กโดยเฉพาะ
มีไม่มาก รายการสำหรับเด็กมักเป็นนิทาน ดนตรี วิทยุกระจายเสียง มีหลายรายการที่เด็กสนใจ

¹สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี "รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจวิทยุ
และโทรทัศน์ทั่วประเทศ พ.ศ. 2511/12" (กรกฎาคม 2512)

เกี่ยวกับการรับฟังรายการของเด็กเรายังไม่มีการสำรวจเพื่อให้เห็นแน่นอนว่าวิทยุมีอิทธิพล
เหนือความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของเด็กอย่างไรบ้าง

"ในสหรัฐอเมริกาการสำรวจแสดงให้เห็นว่าประชาชนในประเทศนั้นนิยมฟังรายการวิทยุอย่างคลั่งไคล้กว่าประเทศใด ๆ ทั้งสิ้น เด็กก็เป็นเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เด็กบางคนมีเครื่องรับวิทยุของตนเอง สถานีวิทยุกระจายเสียงในสหรัฐอเมริกามีมากมาย ผู้มีเครื่องรับฟังสามารถเปิดรับฟังรายการใดตลอดเวลา 24 ชั่วโมง รายการที่จัดขึ้นก็คล้าย ๆ กับของเรา และมีรายการที่จัดสำหรับเด็กโดยเฉพาะด้วย การจัดรายการบางครั้งหาไม่ก็พอที่จะดึงดูดความสนใจเด็ก เด็กจะฟังรายการที่จัดไว้สำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งบางครั้งก็เข้าใจเรื่องไม่ตลอด"¹

เราควรจะได้มีการสำรวจรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุเพื่อที่จะได้ทราบว่าแต่ละสถานีได้แบ่งเวลาในการเสนอรายการต่าง ๆ เหมาะสมหรือไม่ รายการด้านการศึกษาที่มีเพียงพอสำหรับผู้รับฟังหรือยัง ปรากฏว่าในปัจจุบันมีการกระจายเสียงทางนั้นถึงมีมากมายส่วนใหญ่มักเป็นเพลงลูกทุ่ง ซึ่งจางเวลาไว้เกือบทุกสถานี ในค่านการโฆษณาสินค้าและชามยาในปัจจุบันยังมีมากทำให้เสียเมื่อหน่ายและทำให้ทางสถานีเสียเวลาในการที่จะทำการเผยแพร่วิชาความรู้ การอาชีพต่าง ๆ และเรื่องที่เป็นประโยชน์เป็นอันมาก

นอกจากนี้ควรจะได้มีการสำรวจการรับฟัง เพื่อให้สถานีได้ทราบความเห็นของผู้ฟัง และความรู้สึกของผู้ฟังด้วย สถานีวิทยุที่เข้าคั้นมาตรฐานแล้วการวิจัยมีความสำคัญมากสำหรับแผนกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนกจัดรายการ แผนกข่าว หรือแผนกโฆษณา ผลการวิจัยจะช่วยให้เจ้าหน้าที่เสนอรายการให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

¹แมนนาส ขวลิขิต "เด็กของหนากับวิทยุ" วารสารอุปกรณ์การศึกษา. 1: (6)
พฤศจิกายน - ธันวาคม 2505. หน้า 22-23

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการสำรวจและการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบผลการการศึกษาของสถานีวิทยุในพระนคร 4 สถานี่ คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุ ท.ท.ท. สถานีวิทยุศึกษา และสถานีวิทยุ 1 ป.๗ นอกจากนี้ยังสำรวจการรับฟังของครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในพระนคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1. เพื่อสำรวจรายการการศึกษาของสถานีวิทยุกระจายเสียง 4 สถานี่
2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณความแตกต่างของรายการการศึกษากับรายการอื่น ๆ
3. เพื่อศึกษาถึงความสนใจ ความคิดเห็น ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการฟังวิทยุ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร
4. เพื่อศึกษาถึงความสนใจ ความคิดเห็น ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการฟังวิทยุของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร
5. เพื่อทราบความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อการจัดการการวิทยุในปัจจุบัน
6. เพื่อเป็นการเสนอแนะ การจัดและปรับปรุงรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาของสถานีวิทยุต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การสำรวจรายการการศึกษาของวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดพระนคร ทำการสำรวจเพียง 4 สถานี่ คือสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (ภาคในประเศ) สถานีวิทยุ ท.ท.ท. (ภาคปกติ) สถานีวิทยุศึกษา และสถานีวิทยุ 1 ป.๗. นอกจากนี้ยังสำรวจการรับฟังวิทยุของครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในพระนคร ขอบเขตของการวิจัยมีดังนี้

1. การสำรวจรายการการศึกษาจะทำการสำรวจรายการกระจายเสียงของเดือนมกราคม พ.ศ. 2513 ทั้ง 4 สถานี่ จากเอกสารการออกรายการวิทยุของสถานี่

2. ใช้แบบสอบถามสำรวจความสนใจและความคิดเห็นที่มีต่อการรับฟังรายการวิทยุของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนคร จำนวน 10 โรงเรียน (โรงเรียนชาย 5 โรงเรียน และ โรงเรียนหญิง 5 โรงเรียน)

3. ใช้แบบสอบถามสำรวจความสนใจและความคิดเห็นที่มีต่อการรับฟังรายการวิทยุของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครจำนวน 10 โรงเรียน (โรงเรียนชาย 5 โรงเรียน และโรงเรียนหญิง 5 โรงเรียน)

แบบสอบถามที่ใช้สำรวจการรับฟังรายการวิทยุของครูและนักเรียนเป็นแบบสอบถามคนละชุด และแบบสอบถามนั้นได้แจกให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนเดียวกันตอบ

คำจำกัดความ

รายการการศึกษา หมายถึง รายการวิทยุกระจายเสียงซึ่งจัดขึ้น เพื่อประโยชน์ทางการส่งเสริมการศึกษาและความบันเทิงให้แก่ผู้ฟัง ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป หรือนักเรียน หรือผู้ประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ เช่น ข้าราชการ ครู ช่างนา ช่างประมง เป็นต้น

ในรายการการศึกษาแต่ละรายการจะมีลักษณะเป็นการบรรยาย การอภิปรายและสัมภาษณ์ เพลง ละคร ตอนปัญหา ข่าวและอธิบายประกอบข่าว การศึกษาและความรู้ สารคดี และบทความ ศิลปวรรณคดีวัฒนธรรมและศาสนา รายการสำหรับเด็ก เป็นต้น บางรายการมุ่งให้ความรู้แก่ผู้รับฟัง บางรายการก็มุ่งให้ความเข้าใจและทัศนคติอันถูกต้อง บางรายการมุ่งแก้ไขข้อเข้าใจผิด ของประชาชน เช่น แดงขาว เป็นต้น บางรายการมุ่งส่งเสริมให้ผู้ฟังเกิดความสนใจในบ้านเมืองของตน บางรายการมุ่งให้เกิดความชื่นชมในคุณค่าของความจริง เช่น ข่าวพอลโลไปลงบนดวงจันทร์ บางรายการมุ่งส่งเสริมคุณค่าวัฒนธรรม ความดี เช่น พระธรรมเทศนา บางรายการมุ่ง

ในทางสุนทรีย์ภาพและความงามเช่น ความเพลึกเพลีนในเรื่อง
ดนตรี และเพลง เป็นต้น และบางรายการก็อาจมีความมุ่งหมาย
หลายอย่างรวมกัน

โดยทั่วไปแล้ว หุกรายการของสถานีวิทยุจัดขึ้นเพื่อให้ความรู้
ทางการศึกษาในลักษณะความบันเทิงใจ ในการสำรวจรายการ
การศึกษาจะเลือกเฉพาะรายการที่ให้ความรู้แก่ผู้ฟังมาก คือ
ข่าว การศึกษาและความรู้ สวรรคต และบทความ ศิลปวรรณ
คดี วัฒนธรรม และศาสนา และความรู้สำหรับเยาวชน เท่านั้น

วิทยุกระจายเสียง¹

ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Radio Broadcasting ก็คือการแพร่
หรือส่งคำพูด เสียงดนตรี ออกไปในอากาศเพื่อไปสู่มวลชนโดยมี
อุปกรณ์เครื่องส่งวิทยุทำหน้าที่แพร่คำพูด หรือเสียงดนตรี เหล่า
นั้นออกไปในบรรยากาศในรูปลักษณะคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ส่วน
ทางความมวลชนนั้น ก็ต้องมีอุปกรณ์เครื่องรับเอาสัญญาณคลื่นแม่
เหล็กไฟฟ้านั้น เข้ามาแล้วแปลงหรือแยกเอาแต่คำพูด หรือเสียง
ดนตรีนั้นมาสู่มวลชนอีกทีหนึ่ง กิจกรรมวิทยุกระจายเสียงนี้เป็น
เครื่องมือสื่อสารมวลชนที่ดี รวดเร็ว สามารถไปได้ไกลทั่วโลก
เพียงวินาทีก็ยวดยานวิทยุ (คลื่นแม่เหล็ก-ไฟฟ้า) สามารถวิ่ง
รอบโลกได้ถึง 7 รอบครึ่ง จะเห็นได้ว่ารวดเร็วมาก วิทยุ
กระจายเสียง ผู้ส่งหรือมวลชนต้องฟังด้วยหู แต่ไม่สามารถที่จะ
มองเห็นด้วยตา

¹เจติม สุกชีรักษ์. หน้าที่และความรับผิดชอบของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์
ก่อนนโยบายความมั่นคงของชาติ. พระนคร: โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, 2510. หน้า 1

การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

การวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจรายการการศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงยังไม่มี
การวิจัยมาก่อน แต่ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียง คือ

เมื่อ พ.ศ. 2510 นาย ประจักษ์ สุธประเสริฐ¹ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
"การสำรวจการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย"
สรุปผลการวิจัยว่า นิสิตส่วนมากชอบรับฟังรายการวิทยุจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย
และสถานีวิทยุ ท.ท.ท. เวลาที่รับฟังรายการส่วนมากรับฟังในวันเสาร์อาทิตย์ วันธรรมดา
จะรับฟังมากในช่วงเวลา 19.00-21.00 น. และรองลงมาชอบรับฟังมากในช่วงเวลา
21.00 น. ถึง 23.00 น. รายการที่ชอบรับฟังมากที่สุดคือ รายการวันเพ็ญซึ่งได้แก่รายการ
เพลงจากสถานี และเป็นเพลงประเภทลูกทุ่งลูกสาว รายการรองลงมาคือรายการข่าวและเทศ
การณ

ในปี ค.ศ. 1937 ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับผู้ฟังวิทยุ โครงการนี้คือ Princeton
Project² ได้เริ่มต้นที่มหาวิทยาลัย Princeton โดยมี Paul F. Lazarsfeld
เป็นหัวหน้า ผู้ช่วยคือ Frank N. Stanton และ Dudley Cantrell
โครงการนี้ พยายามที่จะหาว่าทำไม แต่ละกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มผู้ฟังวิทยุฟังเกี่ยวกับเรื่อง
อะไรใช้เวลาฟังเท่าไร เหตุผลการรับฟัง สิ่งที่ทำให้เกิดความพอใจในการรับฟัง

¹ ประจักษ์ สุธประเสริฐ. "การสำรวจการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของ
นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510.

² Paul Saettler. A history of instructional technology.
New York; McGraw-Hill Book Company, 1968. PP.314-317.

ปี ค.ศ. 1939 มีรายงานผลคือ

1. ผู้ฟังที่ฟังรายการหนัก เห็นว่าเนื้อหาของรายการเป็นสิ่งสำคัญมาก
2. ผู้ฟังที่ไม่ชอบอ่านเนื้อหาที่หนักก็ไม่ชอบฟังเนื้อหาชนิดนี้
3. ครอมนครวัที่มีรายได้ต่ำและอ่านเพียงเล็กน้อยมักฟังรายการที่เบา ๆ
4. ครอมนครวัที่มีรายได้สูงและมีความสนใจกว้างขวาง เห็นว่ารายการสำหรับผู้ฟังที่มีความสามารถและมีรสนิยมระดับกลางมักจะเป็นรายการที่ค่อนข้างน่าเบื่อ

ต่อมาในปี 1940 โครงการ Princeton ได้ย้ายไปทำที่มหาวิทยาลัย Columbia งานที่วิจัยกว้างขวางออกไป ปี 1941 มีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่รวมถึง การศึกษาภาษาต่างประเทศทางวิทยุของสถานีท้องถิ่น คนกรี และปัญหาการกระจายเสียง คนกรี อิทธิพลของวิทยุที่มีต่อเยาวชน

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 การวิจัยทางวิทยุยังทำอย่างกว้างขวางและมีอิทธิพลต่อหน่วยงานทางวิทยุที่เดียวกับชาวทางสงคราม Paul F. Lazarsfeld และ Frank N. Stanton มีส่วนพัฒนาการวิจัยจำนวนมาก ระหว่างสงครามได้มีการวิจัยเนื้อหาของ การกระจายเสียงของชาติโดย Research Project on Totalitarian Communication

Lazarsfeld และผู้อื่นเห็นว่า การวิจัยทางวิทยุเป็นการศึกษาสื่อมวลชนในรูปของการวิจัยทางการสื่อสาร ในปี 1944 การวิจัยทางวิทยุได้เพิ่มขึ้นมุ่งไปทางด้าน การสื่อสาร โดยการนำของ Lazarsfeld หน่วยงานได้ดำเนินไปและถือเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในการวิจัยทางการสื่อสาร

ในปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 การวิจัยส่วนใหญ่มักจะเป็นการสำรวจเพื่อการค้นคว้า ยังไม่มีการสำรวจในด้าน การเรียนการสอนอย่างจริงจัง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเรียนโดยใช้สื่อที่เป็นวิทยุ มีประสิทธิภาพมากกว่าสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะผู้ฟังที่มีการศึกษาน้อยและมีสติปัญญาน้อย

ในปี 1957 Royal Commission on Broadcasting¹ ของประเทศ
แคนาดา ได้ทำการสำรวจการจัดและการส่งรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุต่าง ๆ
หลายสถานี ในประเทศ แคนาดา จากการศึกษาวิจัยในอดีตหนึ่ง ๆ ของปี 1957 สถานี
วิทยุใหญ่ ๆ ของแคนาดา 4 แห่ง ซึ่งได้จัดรายการวิทยุเชื่อมโยงกันส่งออกอากาศ ปรากฏ
ในตารางข้างล่างนี้

แสดงการจัดรายการของสถานีวิทยุในประเทศแคนาดา

Programmes Class	% of total Time	Programmes Class	% of total Time
Serious Music	16.2	Agriculture, fishing, etc.	3.8
Light Music	10.5	Serious drama	3.1
News and Weather	9.5	Variety	2.9
Popular Music	8.4	Political and Public	
Old-time and Western Music	5.7	Affairs	2.8
Domestic drama	5.5	Social and human relation	2.2
Fine Arts and Literature	4.8	Family living	2.2
Canadian Activities and		Sports news	1.5
heritage	4.4	Sports events	1.4
Religion	4.4	Comedy	1.4
		Other	4.0

รายการอื่น ๆ 4 % เป็นรายการต่าง ๆ ที่ส่งต่อไป คือ ธรรมชาติวิทยาและวิชา
ศาสตร์ ภูมิประเทศ และประชาชนในประเทศอื่น ๆ ข่าวสารเบ็ดเตล็ด รายการตอบสนอง
จากผู้ฟัง อาชญากร ละครทางตะวันตก บุคคลลึกลับและ เทลนิยาย หายปัญหาเด็กและการแข่ง
ขัน รายการอื่น ๆ สำหรับเด็กและรายการเพื่อการส่งเสริมเด็ก แต่ละรายการที่กล่าวมานี้จัด
นอกเวลา 1 เปอรเซ็นต์

¹George A. Coddling Jr. Broadcasting without barrier. Paris:
UNESCO 1959. P.31.

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

ผู้เขียนคาดว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะ เป็นประโยชน์ในการ เสนอแนะเพื่อปรับปรุง การจัดการ การการศึกษา และรายการอื่น ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง ครอบคลุมทั่วไป นอกจาก นี้ยังรวมถึง

1. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียง ของครูและนักเรียน
2. รายการวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ให้ประโยชน์และความรู้ต่อการรับฟัง ของครูและนักเรียนอย่างมากน้อยเพียงใด
3. ข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงที่ควร เพิ่มและควรลด
4. แนวทางในการพิจารณาและปรับปรุงรายการวิทยุเพื่อการศึกษา